



PM

Social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys

Detaljplan vid Utängarna inom stadsdelen Tuve

2025-09-24

Förord

Göteborgs stad har verktyg och arbetssätt som syftar till att stärka sociala perspektiv och barnperspektiv i planering och gestaltning. Sociala konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys handlar om att belysa behov, värden och brister i den miljö som ska förändras, och låta detta vara en del av utgångspunkten för planeringen. Analyserna är en gemensam process för staden där vi förvaltningsövergripande delar på ansvaret samt i samverkan med de externa parterna i olika skeden. Analyserna ska ses som ett stöd i planarbetet.

Syftet med processen är att identifiera vilka problem som finns, vilka åtgärder som kan vidtas samt att beskriva konsekvenserna av förslaget.

Versionshantering

Datum	Version	Beskrivning	Ändrat av
2025-06-19	1	Koncept	Helena Bråtegren
2025-07-11	2	Koncept, ny mall	Helena Bråtegren
2025-09-24	2	Slutrevidering	Helena Bråtegren

Innehåll

Bakgrund	4
Planförslaget	4
Metod och avgränsning	4
Verksamheter och begrepp	4
Inventering	6
Erfarenheter av otrygghet och brottslighet	6
Lokalt utvecklingsprogram för Hisingen	8
Brottsstatistik i området	8
Analys (SKA/BKA)	9
Möjliga åtgärder	10
God utemiljö för boende/skola	10
Ökad trygghet vid busshållplats	11
Förbättra möjligheten att ta sig över Tuvevägen	11
Kommunikation med närboende	11
Sammanfattning	11

Bakgrund

Planförslaget

Syftet med detaljplanen var i tidigt skede att medge planstöd för boende inom ramen för stadens alternativa boendeverksamhet, Altbo samt anpassad gymnasieskola. Sedan samrådet har behovet förändrats och detaljplanens inriktning är istället att medge BmSS (boende med särskild service) och anpassad gymnasieskola.

Metod och avgränsning

Detta dokument är en sammanställning av inventering, detaljplanens uppsatta mål, konsekvensanalys av förslaget samt åtgärdsförslagen som har förordats inom SKA/ BKA-processen. Analysen baseras på de yttranden som inkommit under samrådstiden av detaljplanen och dialog med berörda förvaltningar inom staden.

Detaljplanen bedöms vara social komplexitetsnivå 2-3. Den enskilt största målkonflikten ligger i närboendes upplevelse av otrygghet.

Konsekvensanalysen utgår både från problemformuleringar som lyfts i samrådet samt dialogen kring dessa med förvaltningar i staden. Både de som ska vistas/bo inom planområdet och de närboendes miljö ska belysas. Barnperspektivet och sociala förutsättningar analyseras gemensamt då dessa överlappar. Fokus ligger på att analysera förutsättningar i förhållande till platsen och stadsdelen. Förslaget får små eller inga effekter på regional nivå.

Verksamheter och begrepp

Stödfunktioner i samhället bidrar till att skapa trygghet både för de som har behov av stöd och för samhället som helhet. Nedan beskrivs Socialt boende (Altbo), BmSS och anpassad skola översiktligt för förståelse av vad verksamheterna innebär.

Socialt boende (Altbo)

Staden har enligt socialtjänstlagen (SoL) ett ansvar att erbjuda boende och stötta de som inte kan eller har råd att ha ett eget boende. Socialförvaltningen arbetar för att ersätta gamla byggnader för hemlösa med nya som passar bättre för målgruppens behov. Flera byggnader är för stora eller för små och varit dyra på grund av dålig byggkvalitet.

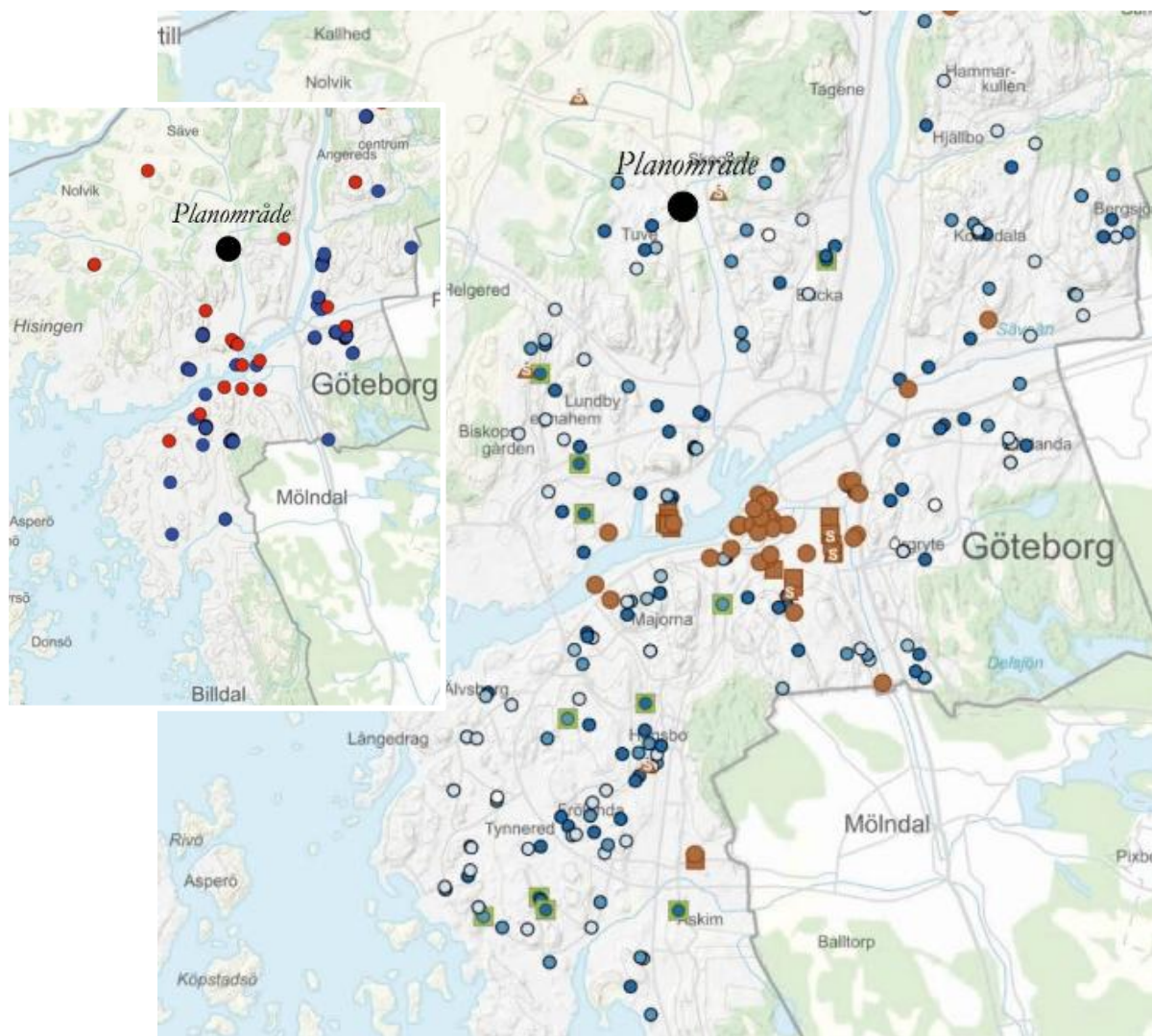
Boende med särskild service (BmSS)

Kommunen är skyldig att erbjuda bostad till personer med funktionsnedsättning som får beslut om detta enligt lagen om stöd och service till funktionshindrade (LSS). Boende med särskild service (BmSS) finns som gruppbostad och

servicebostad där hyresgästerna erbjuds personal och annat stöd dygnet runt utifrån deras olika behov. BmSS kan likställas en vanlig bostad snarare än ett genomgångsboende.

Anpassad gymnasieskola

Anpassad skola är en egen skolform för ungdomar med en intellektuell funktionsnedsättning.



På kartan uppe till vänster visas privata och kommunala boenden för hemlösa (blå och röda prickar). På kartan nedan till höger visas boenden med särskild service (blå prickar) och gymnasieskolor (prickar i brunt). Sociala boenden (Altbo), BmSS och anpassad gymnasieskola är olika former av kommunal service som finns utspridd över hela staden.

Inventering

Erfarenheter av otrygghet och brottslighet

Flera närboende beskriver upplevelser om otrygghet i mötet med påverkade personer på gångvägar, gator, i Hökulla naturområde, vid busshållplatsen, på bussen med mera. Många boende i området beskriver även tidigare erfarenheter av brottslighet och otrygghet kopplat till tidigare socialt boende på samma plats. Hotfulla, obehagliga och skrämmande situationer beskrivs i flera yttranden. Nedan ges några exempel på beskrivningar från boende i området:

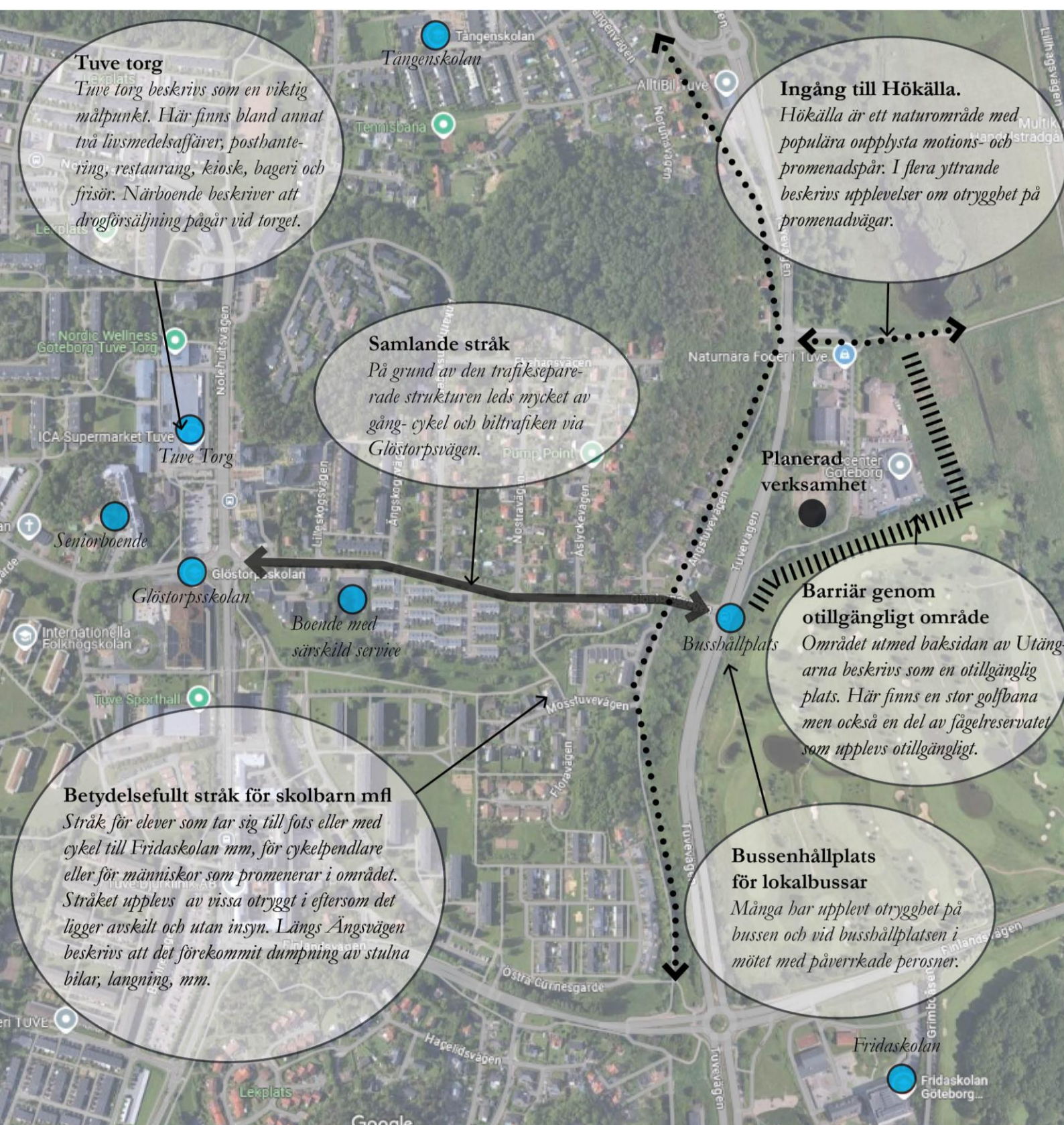
”Vi har tidigare haft liknande boende vilket har skapat otrygghet för oss och våra barn då missbrukare rörde sig runt busshållplatsen barnen kommer till på väg från skolan samt på vägen mellan boendet och Tuve torg. Närheten till Tuve torg gjorde att de rörde sig mycket i området kring Glöstorps. Detta är inget bra område för sådant boende.”

”Om det blir ett nytt Altbo i Utängarna kommer vi återigen leva med den otryggheten precis utanför ytterdörren. Det kommer även att röra sig stora mängder av missbrukare på samma väg som våra barn går till skolan. Vi kommer att tvingas möta de här människorna på vägen till affären, på busshållplatsen, på promenad med hunden, på väg till lekplatsen med våra små barn, på löpturen, på vägen till och från jobbet eller stan. Dag som kväll som natt. Ingen stund kommer att vara fredad eftersom vi kommer att dela vårt absoluta närområde, där vi lever vår vardag med aktiva missbrukare.”

”...Det här är ingen plats där brukarna försvinner i mängden bland mycket folk som rör sig på öppna, allmänna platser. För oss blir det som att ha det här boendet som granne, det hade lika gärna kunnat ligga mitt i bostadsområdet. Åt ena hållet finns enbart golfbana och naturreservat så åt det hållet kommer de inte röra sig i någon större omfattning. Bussarna som går precis utanför är små lokala bussar som går relativt sällan och som för många i exempelvis Säve är det enda alternativet med kollektivtrafik för att kunna ta sig till arbete och skola. Samtlig samhällsservice i området finns på Tuve Torg och från Utängarna är Glöstorpsvägen det enda naturliga stråket för att ta sig någonstans. Det kommer att bli en väldigt hög koncentration av de brukare som bor på Altbot samt andra människor som ett sådant här boende drar till sig, vilka alla kommer att röra sig på de gator och gångvägar som är vår enda valmöjlighet för att ta oss utanför dörren...”

”...Under de 14 år som Altbo drevs på platsen upplevde boende i närområdet en kraftig ökning av sociala problem, inklusive: · Flera inbrott och stölder, vilka finns dokumenterade i polisanmälningar. · Hot, mordförsök och annat synnerligen olämpligt beteende riktat mot såväl barn som vuxna · Narkotikaförsäljning i området. · Upprepade bränder, dumpning av stulna bilar och andra grova störningar...”

”När ett liknande boende fanns i området fram till 2021, innebar det tyvärr en ökad otrygghet i form av stölder, hot och en allmän oro bland oss boende. Denna historik har skapat en fortsatt känsla av osäkerhet hos många i området, och jag är orolig för att ett nytt ALTBO skulle återinföra denna problematik.”



På kartan ges en sammanfattning av synpunkter om otrygghet i den fysiska miljön utifrån yttranden som inkommit under samrådtiden.

Lokalt utvecklingsprogram för Hisingen

I lokalt utvecklingsprogram för Hisingen beskrivs att Tuve har en förortskaraktär. Tuve torg lyfts fram som stadsdelstorg. Variationen av boende och ägandeformer är relativt stor i området, vilket leder till en blandad befolkning. Samtidigt finns en segregation mellan bostadsområdena med hyresrätter och de med bostadsrätter eller äganderätter. Andelen barn, ungdomar och pensionärer är något högre i Tuve än i Göteborg som helhet.

I mellersta Tuve finns en väl utbyggd lokal service kring Tuve torg. Runt torget finns social service med flertalet nybyggda förskolor, öppen förskola, vård- och omsorgsboende, bibliotek, mötesplats för äldre, mötesplats för unga, vårdcentral och tandvård. Tuve ligger som en enklav, avskild från närliggande områden, med Tuvevägen i öster, stora grönområden i väster och söder och åkerlandskapet i norr. Större delen av primärområdet är så gott som helt matat från en gata, Finlandsvägen. Med bil kan Tuve anses svårtillgängligt. Det trafikseparerade systemet med återvändsgränder skapar stora omvägar, samtidigt som det ger trygga bostadsgårdar. Här finns dock ett väl utbyggt gång- och cykelnät. Utmaningar enligt lokalt utvecklingsprogram kopplat till den fysiska miljön är att öka finmaskigheten i trafiknätet i centrala Tuve för att minska biltrafikens barriäreffekter och öka rörelsefriheten och trafiksäkerheten för gående och cyklister, särskilt för barn och unga. Tuvevägen beskrivs som en barriär enligt lokalt utvecklingsprogram.

Brottsstatistik i området

Nedan statistik över brottslighet i området är inhämtad för vägarna:

- *Glöstorpsvägen (fram till Tuve torg österifrån)*
- *Ångstuvevägen*
- *Åslyckevägen*
- *Nostravägen*
- *Ankarhjelmsvägen*
- *Ekehagsvägen*
- *Ångskogsvägen*

Anmällda brott Januari 2020 – maj 2021

(Period då Socialt boende fanns inom planområdet)
Totalt: 53 anmällda brott på adresserna.

Anmällda brott Juni 2021 – oktober 2022

(Period då Socialt boende ej bedrevs inom planområdet)
Totalt: 49 anmällda brott på adresserna.

Analys (SKA/BKA)

Under detta avsnitt sammanfattas både positivt och negativa accepter utifrån begreppen sammanhållen stad, Samspel, Vardagsliv, identitet och Hälsa och säkerhet. Sammanfattningen baseras på inkomna yttranden under samråd om detaljplan och workshop med tjänstemän från socialförvaltningen, stadsfastighetsförvaltningen, förvaltningen för funktionsstöd och stadsbyggnadsförvaltningen.

Sammanhållen stad

Sammanhållen stad handlar om att motverka segregation och överbrygga barriärer, fysiska eller mentala.

» Tuvevägen beskrivs som en barriär, andra beskriver den inte som en tillräcklig barriär. Även golfbana och fågelreservat beskrivs delvis som barriärer. Området upplevs avskilt.

» Rörelsefriheten påverkas negativt av smala (eller obefintliga) trottoarer och påtaglig trafik utmed Tuvevägen. Vidare är övergångsstället över Tuvevägen bristfälligt.

» I stadsdelen/staden pågår flera byggprojekt vilket gör att det finns möjligheter för ökad andel service och kollektivtrafik i stadsdelen.

Vardagsliv

Vardagsliv handlar om planens fysiska struktur och dess förutsättningar att skapa ett jämlikt och praktiskt vardagsliv.

» Många boende upplever att vardagslivet påverkas negativt av otrygghet dvs. rädsla för att möta påverkade personer i olika situationer.

» Planområdet är fint beläget vid ett grönområde. Hökälla har tillgängliga promenadvägar vilket gör det lätt att komma ut för de som har funktionsvariationer.

» Flera boende beskriver otrygga möten på promenadvägar i naturen.

» Planområdets lokalisering upplevs som avskilt och perifert, samtidigt finns goda kommunikationsmöjligheter och relativt goda möjligheter att ta sig till service vid Tuvetorg ca 1 km från planområdet.

Samspel

Samspel behandlar den fysiska miljöns förutsättningar för att skapa tillit och delaktighet.

» Den fysiska miljön bygger på en trafikseparerad karaktär. Glöstorpsvägen har karaktären av ett samlande stråk mot Tuve torg. Möten sker främst i gaturummet och på bussen eller cykelbanan.

» Planläggningen ger möjlighet till möten/samspel med personer funktionsvarianter, även om det är troligt att boende på BmSS eller gymnasieelever och närboende etc. är ute på olika tider vilket gör att möten blir få.

» Känsliga individer kan ha svårt att röra sig bland industrier etc. men verksamheterna i området är väl avgränsade.

» Det finns flera målpunkter i stadsdelen som man kan ta sig till ex. Tuvetorg, Stallgård, Bibliotek.

Identitet

Identitet avser såväl människorna och deras identitet, som den byggda miljöns karaktär, och samspelet där emellan.

» Närboende beskriver området som ett lugnt villaområde med mycket barnfamiljer samtidigt som det tidigare varit utsatt för brottslighet.

» Tuve är ett tydligt grannskap, man känner igen varandra, för boende utanför stadsdelen är det inget område man kommer till om man inte har ett ärende. Samtidigt är det ett område med variation av mer välbärgade områden, utsatta områden och nyare områden med stadskaraktär.

» Identiteten vid planområdet beskrivs som ett verksamhetsområde.

Hälsa och säkerhet

Hälsa och säkerhet handlar om att främja en jämlik och god livskvalitet.

» Flera närboende beskriver kriminalitet kopplat till tidigare socialt boende

» Det finns goda förutsättningar att tillskapa en god utemiljö för både gymnasieskola eller BmSS med plats för lek vila och umgänge, då det är en stor plan tomt.

» Utredningar visar att området erbjuder en hälsosam miljö vad gäller buller, luft med mera. Samtidigt finns en oro för hur intilliggande verksamhetsområde påverkar miljön och vad en utveckling av verksamhetsområdet skulle innebära.

Möjliga åtgärder

Under denna rubrik beskrivs vilka åtgärder som kan vidtas för att stärka/förverkliga de inventerade sociala aspekterna.

God utemiljö för boende/skola

God utemiljö för planerat boende/skola kan åstadkommas genom att byggnaden utformas så att tysta kvalitativa utemiljöer tillskapas. Stadsfastigheter ansvarar vid projektering av byggnad så att en trygg och trevlig miljö skapas för boende/elever.

Ökad trygghet vid busshållplats

Ökad trygghet vid busshållplats kan uppnås genom att röja sly vid väg och busshållplats samt förbättra belysning. Stadsmiljöförvaltningen ansvarar för den löpande förvaltning, men det finns ingen utökad budget för åtgärder inom ramen för planarbetet.

Förbättra möjligheten att ta sig över Tuvevägen

Förbättrade möjligheter att ta sig över Tuvevägen kan uppnås genom sänkt hastighet och bredare trottoarer och bättre övergångsställe. Det skulle göra området mer integrerat, innebära minskad barriär, ökad tillgänglighet, minskad risk för olyckor. Stadsmiljöförvaltningen ansvarar för den löpande förvaltning, men det finns ingen utökad budget för åtgärder inom ramen för planarbetet.

Kommunikation med närboende

Det finns en stor oro för vad detaljplanen innebär och därmed finns behov av utökad kommunikation med närboende. Stadsbyggnadsförvaltningen skickar ut information genom att samrådsredogörelse och granskningsutlåtande tas fram. Kommunikation via mail och möte har även skett mellan samråd och granskning.

Sammanfattning

Många närboende beskriver att det finns en problematik med otrygghet och kriminalitet kopplat till tidigare sociala boendet. Platsen som sådan skiljer sig dock inte från andra platser i staden i förhållande till närhet till skolor och bostäder.

Sedan samrådet har dock inriktningen ändrats för vilken typ av boende som föreslås inom planområdet. I stället för ett socialt boende föreslås ett Boende med särskild service (BmSS) alternativt anpassad Gymnasieskola, båda verksamheter riktar sig till personer med behov av funktionsstöd. Generellt ger platsen goda förutsättningar för föreslagen verksamhet, utifrån lokalisering, den fysiska miljön och tomtens storlek.

Under SKA/BKA har det framkommit att området är avskilt och att Tuvevägen kan upplevas som en barriär. Vidare är trottoarerna smala och övergången över Tuvevägen är otrygg vilket gör att rörligheten begränsas.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: stadsbyggnad@stadsbyggnad.goteborg.se

